

את העולם כולו והמתרחשת בודאי במדת-מה, (ואם גם במידה יחסית), אף בסביבתנו הבלתי-אמצעית. מעטות בודאי הדוגמאות וההקבלות לגבורת-העזה כזו אשר גילה חיל-האוויר הצעיר שלנו בתקופת-תיה השונות של שנת 1948, שנת המבחן המכריע. אך עתה נדרשת ממנו גם גבורה אחרת, לא קלה מהראשונה, גבורת הבניה ה"שקטה", ההתאמנות המחמירה והתובענית, הסדר "שלא ידע רחמים", הצפיה הדרוכה לקראת כל פורענות כי תבוא, כשחיל-האוויר יהיה, כתמיד, מטרה ראשונה לפגיעה אויבת וגם נושא התגובות הראשונות: עוצר, בולם, מתקיף ומסייע. מבחנים חמורים מאחורינו, אך יתכנו מבחנים נוספים — ואולי עוד חמורים מהללו. על נשקנו האוירי להיות מוכן ודרוך לקראת הכרח של התמודדות בכל התנאים, באם תוטל עלינו, ואף למול נסיונות אפתעה ומארב צבאי ומדיני. תהא שנתו השלישית — שנת בניה, שכלול ודריכות!

חילנו החדש: חיל-הספר

ציי-אוויר מבוססים, להערכה של "משחק ילדים" — אגיע חיל האוויר, בראשיתה של שנת 1949, אל המעמד הבלתי מפוקפק של כוח אוירי ראשון-במעלה, באותה שעה, שבצבאות מדינות המזרח-התיכון, הערבי, (אם כי, כמובן, לא התנשא לטעון למעמד כזה לעומת שלוחות כוחות-החץ, החונות או עשויות לחנות באותו שטח). אכן, עם כל הקושי העצום שנדרש להתגבר עליו בשביל להגיע למעמד זמין זה — גדול פיי-כמה הקושי לקיים אותו. וביחד שעה שחסרים אותם המניעים הקשורים במצבי מלחמה, וסכנה בלתי-אמצעית, העשויים להצמיח יכולת גדולה אף מקרב ישוב קטן ומדינה העומדת בראשית צעדיה. גדול למכובד התפקיד אשר כבר מילא חיל-האוויר הישראלי (חלקו — בעודו בחיתוליו); אך גדול וכבד ממנו התפקיד אשר ייתבע ממנו דוקא עתה, בימי השלום: לחשל יכולת, לא לפגור, מבחינה מקצועית, טכנית, ארגונית ונפשית, אחרי ההתפתחות הסוערת והמתמדת השוטפת בגליה

ההר, בכל מקום תורפה, בכל פרצה, הקוראת לגנב. זר ועוין היה בשנים האחרונות שלפני העצמאות צלילן של המלים "חיל-הספר". חיל זר ועוין בישרו המלים האלה דמות אנושית זרה — ומעשה עוין, מכוון נגד עליה יהודית, התישבות, נשק יהודי. מעתה — יהיה זה חיל-הספר שלנו, כשרק המשימה המסוימת מפרידה בינו לבין שאר חלקי צבאנו, אשר בו יצטרך לעתים כה קרובות חיל זה להיות חלוץ בו.

בתפקידו — לא יהיה חיל-הספר יחיד ובודד. תהיה זו שותפות: בינו לבין ישובי-הספר, — הם ויחידות חיל-המשמר המיליציוני אשר יעמידו אותם הישובים. יהיה כאן צורך בחלוקת תפקידים נאותה, ושילובם; בשיתוף ובהשלמה הדדית. הרבה צריך יהיה החיל ללמוד מחישובים, ואנשי הישובים, שבכל אחד מאזורי הגבול, והרבה — יצטרך ללמדם, להקנות להם יכולת מקצועית נוספת ומחודשת, בהיותו — כאשר חייב הוא להיות — מעין בית-ספר ראשי לעניני השמירה, התצפית והסיר לצבא-ההגנה, לישובי-הספר, ולכוחות המגן המקומיים.

רבה המלאכה — ומאמץ גדול יידרש בכדי להקים על רגליו, מכוון ומוכשר כהלכה, את החיל החדש, אשר תפקידו יהא כה חיוני במדינה זעומת השטח ומבותרת-הגבולות. יעשה ויצלח!

שעה שמקימים את החדש שבחילות מהם מורכב צבא-ההגנה-לישראל — את חיל-הספר — אין אלא מחדשים, לגופו של דבר, בגלגול חדש, את המעשה והמסורת אשר היו, במשך עשרות שנים, את עיקר תוכנה של ההגנה העברית. תפקיד "שמירת-הגבול" היה תפקיד כולנו, כשכל נקודה עברית מהווה את שטח-המגן-והשמירה, ותחומיה — הם אותו "ספר" אשר עליו יש להגן בפני מתגנב, שודד, מחבל או מתקיף גלוי. טיפוס המגין בעבר צמה ונתגבש "מאחורי הקיר", בתחום החיצון של המור שבה, בלילות סגריר ושרב כאחד. הדבר שנשתנה פאז הוא, כי שטח-המגן-והשמירה הנו עתה שטח המדינה בכללותה, ועל כן נבדלת גם הצורה הארגונית והמקצועית החדשה של כוח-המשמר: חיל-הספר למדינת-ישראל. אין עוד כמוהו, בין כל סוגי כוחנו הצבאי, אשר ניתן לו להיות מושרש ומעורה בעבר הגנתנו, במציאות מפעלנו, בטבע ארצנו, בהוי היומיום של שכנות, זהירות, וכוננות. אכן — חיל-הספר יצטרך ללמוד, ולינוק הרבה, למזג, לשלב, ולגבש את נסיונותינו אנו במיטב לקחם הארגוני והמקצועי של אחרים; ומעל לכל — לחנך טיפוס מעולה של שומר הגבולות, שיהא גם איש הבטחון היומיומי וגם חייל ואיש-צבא לכל דבר — וגם יודע ארץ, בקיא בגבולותיה, מכיר שוכני הספר, מתמצא ושליט במשעול, בבקעה, בסלע-